

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2784/2021
03.11.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић, Споменке Зарић, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Маринела Љубић Тодоран, адвокат из ..., против туженог ЈКП „Хигијена“ Панчево, кога заступа пуномоћник Милорад Милићевић, адвокат из ..., уз учешће умешача на страни туженог Град Панчево, кога заступа Градско правобранилаштво Града Панчева, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2376/21 од 18.06.2021. године, на седници одржаној 03.11.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2376/21 од 18.06.2021. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2376/21 од 18.06.2021. године и пресуда Основног суда у Панчеву П1 733/19 од 23.02.2021. године, тако што се **ОДБИЈА** тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на име разлике између исплаћеног и припадајућег износа на име накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.10.2016. године до 01.03.2018. године исплати укупан износ од 36.092,02 динара, и то појединачне месечне износе, са законском затезном каматом од доспелости до исплате, са доприносима за обавезно социјално осигурање на те износе, као и да накнади тужиоцу парничне трошкове.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове поступка у износу од 89.577,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П1 733/19 од 23.02.2021. године, дозвољено је ступање у парницу умешача Града Панчева на страни туженог. Дозвољено је поступање по преиначеном тужбеном захтеву тужиоца од 21.12.2020. године. Усвојен је у целости тужбени захтев тужиоца. Обавезан је тужени да тужиоцу на име разлике

између исплаћеног и припадајућег износа на име накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.10.2016. године до 01.03.2018. године, исплати укупан износ од 36.092,02 динара, и то појединачне месечне износе са законском затезном каматом, све ближе одређено у изреци пресуде и обавезан је тужени да тужиоцу на наведене месечне износе као основицу обрачуна уплати доприносе по основу пензијског и инвалидског осигурања РФЗ ПИО, доприносе за незапосленост код надлежне Националне службе за запошљавање, доприносе за здравствено осигурање код Републичког фонда за здравствено осигурање у висини према Закону о доприносима за обавезно социјално осигурање на дан уплате. Обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 38.034,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2376/21 од 18.06.2021. године, ставом првим изреке, потврђена је првостепена пресуда у ставовима трећем, четвртном и петом изреке и жалбе тужиоца, туженог и умешача на страни туженог у том делу одбијене као неосноване. Ставом другим изреке одбијене су као неосновани захтеви тужиоца, туженог и умешача на страни туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, с тим што је предложио да се о ревизији одлучује као изузетно дозвољеној, применом члана 404. ЗПП.

Врховни касациони суд налази да су испуњени услови из члана 404. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11... 18/2020), за одлучивање о ревизији као о изузетно дозвољеној, имајући у виду различиту судску праксу у истој правној ситуацији израженим у пресудама Врховног касационог суда на које је ревидент указао, па је ради потребе уједначавања судске праксе донео одлуку као у ставу првом изреке.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог на неодређено време. Умешач у овој парници Град Панчево је оснивач туженог. У утуженом периоду послодавац је накнаду трошкова регреса за коришћење годишњег одмора исплаћивао запосленима у складу са Програмом пословања туженог за 2016, 2017, 2018. и 2019. годину по којима је наведена накнада трошкова регреса за коришћење годишњег одмора 897,00 динара бруто месечно. Уговором о раду закљученим између тужиоца и туженог уговорено је право запосленог на накнаду трошкова регреса за коришћење годишњег одмора, у складу са законом и општим актом. Износи досуђени тужиоцу представљају разлику између накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора обрачунате у вредности прописаној Посебним колективним уговором за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике ("Службени гласник РС" бр. 27/15 од 18.03.2015. године, ступио на снагу 26.03.2015. године) и Посебним колективним уговором за јавна и јавно комунално предузеће града Панчева ("Службени гласник РС" бр. 59/2015), и накнаде тих трошкова

исплаћених тужиоцу за утужени период. Висина потраживања утврђена је на основу Обрачуна разлике у исплаћеном износу и обрачунатом износу регреса, сачињеног и достављеног од стране туженог.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је примењујући чланове 118, 246, 256. и 257. Закона о раду, члана 9. став 1. и 2. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, чланова 60, 65. и 66. Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије и члана 85. Посебног колективног уговора за јавна и јавно комунално предузеће града Панчева оценио да тужилац основано потражује мање исплаћену накнаду трошкова регреса у складу са посебним колективним уговорима, те да се правила из члана 4. Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зараде и других примања код корисника јавних средстава не односе на накнаду за регрес, па је усвојио тужбен захтев.

По оцени другостепеног суда, иако се трошкови за исхрану у току рада и трошкови регреса сматрају зарадом у ширем смислу тог појма одређеног чланом 105. став 3. Закона о раду (јер се на ова примања плаћају порези и доприноси који терете зараду) и чланом 118. став 1. тачка 5. и 6. Закона о раду, ова накнада има карактер накнаде за повећане трошкове које запослени има док ради, а не карактер накнаде за обављени рад из чланова 106. и 107. Закона о раду, због чега се не могу применити правила из члана 4. Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зараде.

По оцени Врховног касационог суда, становиште нижестепених судова није правилно.

Одредбом члана 1. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“, број 116/14 – ступио на снагу 28.10.2014. године) прописано је да се овим законом привремено уређује основица, односно вредност радног часа, вредност бода и вредност основне зараде, за обрачун и исплату плата, односно зарада као и других сталних примања изабраних, именованих, постављених и запослених лица код корисника јавних средстава, с циљем очувања финансијског система у Републици Србији и система плате и зарада у јавном сектору. Чланом 3. став 1. истог закона прописано је да се у овом закону платом сматра зарада запосленог код корисника јавних средстава утврђена у складу са законом који уређује радне односе, односно плате изабраног, именованог и постављеног лица и запосленог код корисника јавних средстава утврђена у складу са законима који уређују плате у државним органима, органима локалне власти, организацијама обавезног социјалног осигурања и јавним службама. У члану 4. истог закона, прописано је да су ништаве одредбе општег или појединачног акта (осим појединачног акта којим се плата повећава по основу напредовања) којима се повећавају основице, коефицијенти и други елементи, односно уводе нови елементи, на основу којих се повећава износ плата и другог сталног примања код субјеката из члана 2. овог закона, донет за време примене овог закона.

Под зарадом сматрају се примања из радног односа као што је, између осталог, накнада регреса за коришћење годишњег одмора, што произлази из одредбе члана 105. Закона о раду, а појам зараде у складу са Законом о привременом уређивању основице

за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, подразумева зараду утврђену у складу са законом који уређује радне односе. Другачијим тумачењем појма зараде не би био испуњен циљ Закона о привременом уређивању основнице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава (члан 1), јер би то значило селективну примену закона, имајући у виду да коефицијент за обрачун плате изабраних, именованих и постављених лица и запослених у складу са Законом о платама у државним органима и јавним службама, садржи и додатак на име накнаде регреса за коришћење годишњег одмора (и накнаде за исхрану у току рада), на које се као и на запослене код туженог примењује Закон о привременом уређивању основница за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава. Дакле, за време важења тог закона плата, односно зарада се не може повећавати на основу одредбе општег или појединачног акта (осим појединачног акта којим се плата повећава на основу напредовања).

Имајући у виду наведено, као и чињеницу да је тужени корисник буџетских средстава, то се на туженог, осим поменутог закона, примењује и Закон о буџету и Закон о буџетском систему, па обавезе које преузима морају одговарати апропријацији која му је одобрена за ту намену у одговарајућој буџетској години (члан 54. Закона о буџетском систему), па с обзиром да су правила из Закона о привременом уређивању основнице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, Закона о буџету и Закона о буџетском систему императивне природе која се морају безусловно поштовати, без права да се у њима било шта мења, код буџетског финансирања плата код туженог није могуће применити корективно правило из члана 8. став 2. Закона о раду, јер је управо законом одређен начин утврђивања основнице за плате. Због тога, по схватању Врховног касационог суда, одредбе Посебног колективног уговора, донете након ступања на снагу Закона о привременом уређивању основнице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, ништаве су и као такве не могу да производе правно дејство (ПКУ не може бити супротан закону на основу члана 103. ЗОО у вези члана 240. Закона о раду) због чега су нижестепене пресуде преиначене и тужбени захтев тужиоца одбијен.

Како је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му исплати разлику између исплаћеног и припадајућег износа на име накнаде регреса за коришћење годишњег одмора, у утуженом периоду, то је одбијен и тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да за тужиоца на наведене износе, као основницу обрачуна и уплати припадајуће доприносе надлежним Фондовима и Националној служби за запошљавање.

На основу члана 416. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Тужени је успео у поступку по ревизији, па му на основу члана 153. и 154. У вези члана 163. и 165. ЗПП припадају, између осталих, опредељени трошкови поступка, који обухватају: трошкове на име састава одговора на тужбу и два образложена поднеска од стране адвоката у износу од по 6.000,00 динара, заступања на три одржана рочишта у износу од по 7.500,00 динара, састава жалбе и ревизије у износу од по 12.000,00 динара, таксе на одговор на тужбу 1.671,00 динара, таксе на жалбу и одлуку другостепеног суда по 3.344,00 динара, таксе на ревизију у износу од

6.687,00 динара и таксе на ревизијску одлуку у износу од 10.031,00 динара, укупно 89.577,00 динара, све одмерено према важећој АТ и ТТ.

На основу члана 165. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу трећем изреке.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић